

צריך הרחקה, ואדרבא גביהו עוד צריך הרחקה יותר מבאנשים, וא"כ ממילא ידעין דנשים איתנייהו בתוספת, ושפיר כתב הפרמ"ג דנשים איתנייהו בתוספת כיון דחייבות בגוף יוה"כ, אבל הש"ס בסוכה כ"ח קאי בשיטת הרמב"ם, דליכא תוספת רק בעינוי לחוד, כמו שקאמר הש"ס לא נצרכה אלא לתוספת עינוי, למה ליה להש"ס לפרוט ולומר לתוספת עינוי, הו"ל למימר סתמא אלא לתוספת יוה"כ כו', ועל כרחך דהש"ס שם אזיל בשיטת הרמב"ם דליכא תוספת רק בעינוי לחוד, וכיון דסובר שם הש"ס דתוספת לא הוי רק בעינוי, א"כ על כרחך דלא ס"ל להש"ס דענין תוספת הוא הרחקה, דאל"כ מאי שנא דעשו הרחקה דוקא לעינוי יותר מבמלאכה, ורק דהוי גזה"כ, וא"כ בודאי דלא הוה ידעין מסברא דנשים איתנייהו בתוספת, על כן הוצרך קרא ע"ז, וא"ש מאד בעזה"י לתרץ דברי הפרמ"ג שלא לשוויה אותו כטועה בדבר משנה חלילה, ודו"ק. ועיי"ש בפני יהושע (סוכה שם ד"ה בגמ' מנא). והעולה מדברינו דמאן דסובר איסור תוספת גם בשבת ויו"ט, לא צריך קרא האזרח לרבות נשים, ורק דממילא ידעין, וכדברי הפרמ"ג הנ"ל, ואי דקשה מה יעשו עם ה' דאזרח, ידרשו לרבות ה' עינויין, ועיין שער המלך הלכות שביתת עשור (פ"א ה"ה), ויש להאריך בזה ורק אין עתותי בידי, ודו"ק.

שוב עיינתי בספר תיבת גמא (פ' יתרו אות א) וראיתי שכונתי אל האמת בכונת הפרמ"ג, שכתב וז"ל, ותוספת שבת דבר תורה לדידן, ונשים אי מצוות על תוספת שבת [מן התורה], משמע ביוה"כ נמי מצוות וכו'. כ"ש תוספת שבת, והטעם דמשום סייג שלא יגע בקודש גופא הוסיפו מחול על הקודש אין חילוק אף נשים חייבות, וכן כתב עוד שם בזה"ל, ועיין או"ח תר"ח וביצה ל' דנשים מצוות על תוספת יוה"כ, מנלן, וכבר כתבנו די"ל דזיל בתר טעמא, תוספות סייג הוא וה"ה לנשים, ע"כ. הרי דכונתי לאמת דטעמא דיליה דמשו"ה פשיטא ליה דנשים איתנייהו בתוספת כיון דמשום סייג והרחקה היא, וכדברי השלטי גבורים הנ"ל. אלא דקשה קושית הכתב סופר הנ"ל, ומוכרח כנ"ל דעד כאן לא אמרינן דתוספת הוא משום סייג רק אי אמרינן תוספת שבת ויו"ט דאורייתא, אבל אי תוספת שבת ויו"ט לאו דאורייתא, רק עינוי, אז לאו משום סייג, ועל כן צריכא קרא, וסוגיא דסוכה סוברת דתוספת שבת ויו"ט לאו דאורייתא, על כן הוצרכה קרא, והפרמ"ג קאי רק אליבא דידן דקיי"ל דתוספת שבת דאורייתא, ודו"ק.

עוד יש לראות בהאי איסורא דתוספת מה הוא, אם הוא איסור עשה, או איסור דאורייתא גרידא כמו חצי שיעור, דיש נפ"מ טובא בין איסור עשה לאיסור גרידא, עיין פרי מגדים (סי' תרח א"א סק"ב). והנה מדברי ריא"ז ביומא, ומדברי המג"א (או"ח סי' רסא סק"ח), נראה שהוא עשה דאורייתא, אך עיין במהר"מ שי"ק (תרי"ג מצות סי' שיז סק"א) דפשיטא ליה דלא הוי רק איסור גרידא. ולי נראה דתליא בזה מהיכן ילפינן תוספת שבת (עי' יומא פא, ב), אי ילפינן מועניות (ויקרא כג, לב), או (מבחריש וקציר תשבות) [מתשבותו שבתכם (שם)], אז הוי עשה, דנכתב בלשון עשה, אבל אי ילפינן מברייתא דעצם, וכמו שפרש"י (שם ד"ה ותנא) דממילא מוכח דאיכא תוספת, [א"כ הוי] רק איסור גרידא, דדיו לילף מכאן איסור בעלמא ולא נרבה בלשון עשה, וזה ברור בעיני. ולפי"ז קשה לי מה פריך בגמרא (שם) ולתנא דעצם האי ועניות מה עביד, הלא שפיר צריך ג"כ לקרא דועניתם, דאילו מעצם לא היה רק איסור גרידא, אבל אי ילפי' מועניות הוי עשה, וכן ועניותם לחוד לא סגי דאז הוי אמינא דהוא בשבת ג"כ, ועיין תוס' ריש מועד קטן (ג, ב ד"ה יכול), וא"כ צריך לתרווייהו, ומה פריך בגמרא, וצ"ע.

כסוגיא זו הארכתי עוד בישוב דברי הרמב"ם על פי דברי הכפות תמרים, ורק מחמת השערוריה הנעשית בעולם, ה' ירחם, במלכי אייראפא שעושים מלחמה זע"ז, ועי"ז בני ישראל גולים וסורים ממקומם, וראשי כל עמי, על כן לא אוכל להאריך בהעתק חידושי, וארשום רק בראשי פרקים, המנחת חינוך (מצוה שיג ד"ה ונלענ"ד) מסתפק בנעשה בר מצוה ביוה"כ אם שייך גביה תוספת, וכן כתב כהמנ"ח החתם סופר (או"ח סי' קעב), עיי"ש בזה, ודו"ק. ובזה יש לתרץ קושית הגאון מוהר"א אמסטערדאם בהגהות הרמב"ם החדשים (ארבעה טורי אבן רמב"ם פ"א משביתת עשור ה"ו), ודו"ק.

סימן קפח

מותר מעות קרבן פסח

בספר קרבן חגיגה לרבינו מהר"מ גאלנטי [המובא כ"פ במל"מ] (סי' ט) העלה מילתא חדתא, דאם הותר ממעות שהפריש לפסח מותר ליקח מהם מצה לכל ז' ימים, וכן יקח מהם שלמים לחגיגה, וכן אם הוצרך שליח לבדוק ולבער חמצו מותר לשכור מאותם מעות, דכולם

צרכי פסח הן, עיין שם שכתב על זה דהוא דין מחודש ואמיתי.

לחטאת, שקלים יש להם קצבה וחטאת אין לה קצבה, ופירש הרע"ב שם, מה בין שקלים לחטאת, מאי שנא שקלים דבאמר הרי אלו לשקלי אמרי ב"ה דמותר הוי חולין, ומ"ש בחטאת דבאמר הרי אלו לחטאת דמודו ב"ה לב"ש דהוי נדבה, שקלים יש להם קצבה, הלכך בודאי לא נתכוין זה אלא לשקל והמותר הוי הקדש טעות, אבל חטאת אין קצבה, אם ירצה יביא חטאת במעה כסף, ואם ירצה יביא בדמים מרובים, הלכך נתפסו הדמים ומותרן לנדבה, עיי"ש, והקשה הגאון הנ"ל, דלמה בביהכ"נ קיי"ל דהמותר חולין, הרי אפשר לבנות ביהכ"נ יותר יפה ומצוייר, ויותר ארוך, וסיים בצ"ע, עיי"ש.

ולפע"ד רש"י במגילה שהבאתי לעיל מתרץ [קושיית] הגאון הנ"ל, דכה לשון רש"י ז"ל, אבל גבו מעות מן הצבור לצורך ס"ת וקנאוהו ונותר בידן מן הדמים, מותר להורידן, שהרי עדיין לא באו לשימוש קדושה חמורה, עכ"ל, ולכאורה גם כאן גבי ס"ת תוקשה קושית הגאון הנ"ל משקלים, דגבי דבר שאין לו קצבה נתפס הכל, והרי גם ס"ת הוי דבר שאין לו קצבה, דיש לקנות ס"ת בכך דמים וביוקר יותר, ולמה לא נימא דנתפס הכל כמו בחטאת. [ולכאורה יכולנו לישב קושיא הנ"ל, דהרי הך דבר שאין לו קצבה דנתפס הכל הוי רק באמר אלו לחטאת, אבל באומר שאביא מהן גם בדבר שאין לו קצבה לא נתפס הכל, א"כ דלמא מיירי הך דסי' קנג בשאמר שאביא מהן. אבל זה אינו, דהרי סתמא נאמר, ולא חילקו בזה, וכל כי האי הו"ל לפרש, וכן במגילה סתמא אמרו דבגבו מעות והותירו מותר, א"כ בכל ענין מותר].

אבל באמת לק"מ, וחילוק גדול יש בין זה להא דשקלים הנ"ל, דשם בהפריש מעות לקרבן, חלה תיכף על המעות קדושת הקדש והדמים נתפסו בקדושה, על כן שפיר אמרו דבדבר שאין לו קצבה נתפס הכל, אבל בהא דמגילה הנ"ל, בהפריש מעות לס"ת או לביהכ"נ, וכי חל על המעות הללו איזו קדושה תחילה, והרי לא באה עלייהו איזה קדושה עד שבאמת נשתמשו בהם, היינו עד שקנו ס"ת ממעות הללו, או עד שבנו ביהכ"נ ממעות הללו, אז באה הקדושה, ואם ירצו למכרן אז חלה על המעות קדושה משום דבאו מקדושה חמורה, כמו שכתב רש"י שם (ד"ה שמכרו והותירו), מכרו אחד מן הקדושות הללו ולקחו ממקצת הדמים קדושה מעולה והותירו מהן, אז אף [על] המותר חלה קדושה, משום

ולפי קט שכלי לא ידעתי מה חידש בזה, הלא הוא ש"ס מפורש (מגילה כז, א), אמר רבא ל"ש אלא שמכרו והותירו אבל גבו והותירו מותר, ופרש"י, אבל גבו מעות מן הצבור לצורך ס"ת וקנאוהו, ונותר בידן מן הדמים, מותר להורידן, שהרי עדיין לא באו לשימוש קדושה חמורה. וכן קיי"ל בשו"ע (או"ח סי' קנג ס"ה), עיי"ש. וא"כ מאי רבותא דפסח לצרכי הפסח, אפילו לדברי הרשות שרי, ואיני רואה כאן שום דין מחודש, ואדרבא לכאורה יש פירכא עליו מש"ס ושו"ע הנ"ל, דהוא לא התיר רק לצרכי פסח, ובש"ס ושו"ע מפורש דמותר לכל צרכיו אף לדברי הרשות. ואין לחלק ולומר דשם בס"ת הדמים הנותנים לא ירדה עליהם שום קדושה, כמו שפירש רש"י שם, אבל הכא באומר דמים אלו לפסח, כבר ירד על הדמים קדושת קרבן פסח, והוי כמו שאר דמים שהקדיש לצורך קרבן דיש עלייהו קדושת דמים ומוכרח לקנות בהן הקרבן להקריב על המזבח. ז"א, דאם נימא דמיירי דבאמת הפריש כל המעות בקדושת קרבן פסח, א"כ באמת איך שרי ליה להוציאם על מצה ועל ביעור חמץ, דימעול בדמי הקדש, ועל כרחק מיירי דלא הקדיש כל המעות בקדושת קרבן פסח, רק אמר דמעוהו אלו לפסח, היינו מה שיצטרך שיהא לפסח ומה שלא יצטרך לא יתפס בקדושה, וכיון שכן שוב שרי ליה להוציא אף על מה שהוא לא לצורך הפסח, נמצא דכל דינו של רבינו הקרבן חגיגה הוא תמוה. ועיין בפ"ב דשקלים (מ"ג) דקיי"ל דהמותר של שקלים הוי חולין כבית הלל, וגבי חטאת תנן שם דאם אמר אלו לחטאת כ"ע מודים שהמותר נדבה, ויפלו לשופרות שבמקדש שעומדים להקריב בדמיהם עולות קיץ המזבח, ואם אמר שאביא מהן לחטאת שוין שהמותר חולין, עיי"ש, וא"כ גבי פסח נמי אם אמר אלו לפסח כ"ע מודים שהן הקדש ויפלו לצדקה, ובודאי דאסור ליקח מהם מצה ושאר צרכי פסח, ואם אמר שאביא מהן פסח א"כ כ"ע מודים דהמותר הוי חולין ושרי ליקח מהן אפילו דברים שאינם צרכי פסח, וא"כ דברי הקרבן חגיגה הנ"ל הן תמוהים.

ואגב אומר מה שראיתי בנדרים זריזין להגאון מהרש"ק מבראד ז"ל (השמטות סי' רכח), שהקשה אהא דקיי"ל (או"ח שם) בגבו מעות לצורך ביהכ"נ והותירו דיכולין להוציא המעות אפילו לדבר הרשות, ממשנה דשקלים (שם מ"ד), אמר ר' שמעון מה בין שקלים

קדושת הקדש, שפיר י"ל דנתפס בכולה, ולק"מ קושית הגאון הנ"ל.

ועפ"ז נראה נמי, דמה שדימה הגאון הנ"ל שם בשאלה בא' שנדר כך וכך נרות לבית הכנסת בעת התפלה, ובאמת לא היה צורך לכל כך נרות בעת התפלה, ודימה להא דגבו לבית הכנסת והותיר דהמותר חולין, וכמו כן כאן התוספת שלא נצרך להדלקה הוא חולין גמורין, ואין צריך ליתן כמו שנדר רק כמו שצריך, אלא דשוב הקשה על זה מהא דשקלים הנ"ל דבדבר שאין לו קצבה נתפס הכל, והא נרות ג"כ הוו דבר שאין לו קצבה, דיוכל ליקח נרות יותר יפים, וכתב דבאמת קושיא זו תוקשה ג"כ על הא דבית הכנסת, דלמה לא יתפס הכל כיון דגם ביה"כ הוי דבר שאין לו קצבה, דיבנה יותר מהודר, והניח בצ"ע, וכבר כתבתי דשאני התם בשקלים דהמעות נתפסין בקדושה על כן נתפס הכל, אבל במעות שנדבו לביה"כ ליכא שום קדושה וממילא כיון שהותירו מותר, אבל בנרות שנדר להדליקן בביה"כ, שהן גופן יהיו קדושה למצות הדלקה, בודאי דנתפסין בקדושה, שוב דמי להא דחטאת דנתפס הכל מטעם דהוי [דבר] שאין לו קצבה, א"כ לפי"ז נפל הצד היתר שעשה מכח האי דסי' קנג לגבי שאלה דנרות הנ"ל, ודו"ק כי אין העת מספיק לעיין הרבה בזה, ועיין טורי אבן (מגילה כז, א ד"ה אלא) שכתב דבדברים שהן עצמן קדושין הוי הזמנה מילתא ונתפס בקדושה, עיי"ש.

ועיין בשאלה כמו זו בשו"ת חתם סופר (ח"ו סי' ט), בשגבו מעות לצורך בנין חומה לבית עלמין ולא ניתן להם רשיון לבנות רק בנין עץ, ועי"ז נשתייר חצי מסך הנ"ל, ודן רבינו שם לומר כיון דנתבטל הבנין הרי הוא נדר בטעות מעיקרא ממילא והמעות יוצאים לחולין, אך דחה זאת דשמא יתן השם בלב השר באורך הימים להרשות לבנות חומה, על כן יהיה מונח עד שיוכלו לבנות חומת אבנים, משמע דלולי טעם זה היה בכלל נדר בטעות, אבל לא משמע כן באור זרוע (פסקי ע"ז סי' קכז-קכח) על מה דאמרו שם דאין מקדישין בזה"ז ואם הקדיש מעות יוליכם לים המלח, וז"ל, מכאן ראייה דאסור לומר הריני מניח ספר זה או מעות זה הקדש, שאוסרן על כל העולם כולו, ומביא מעשה שמצאו ספר אחד שהיה כתוב עליו פלוני נתן ספר זה להקדש, וציוו לשומרו שלא ללמוד בו, שאסור בהנאה ולא מהני ליה פדיון, והאריך שם להוכיח דהותר בשאלה ע"י פתח החרטה שפותחין לו, שאילו היה יודע שבלשונו זה של

דכבר השתמשו בזה קדושה חמורה, והדמים באים מקדושה חמורה, אבל בגבו לחדוד לצורך ס"ת או לביה"כ עוד לא באו לשימוש קדושה חמורה, וזה שכתב רש"י שם דמותר להורידן שהרי עדיין לא באו לשימוש קדושה חמורה, עכ"ל, א"כ מה בכך דהוי דבר שאין בו קצבה, כיון דעל הדמים בעצמם ליכא קדושה, ורק הקדושה באה על ידי השימוש, וכיון דאלו נותרו ולא ישתמשו בהם כלל, ליכא גביהו שום תפיסת קדושה, על כן שפיר הוויין חולין גמורים, ולק"מ כלל קושית הגאון הנ"ל, ודו"ק.

אולם לכאורה אכתי יש מקום לקושית הגאון הנ"ל,

עפ"י"מ שכתב הב"י (או"ח סי' קנג ד"ה וכן) דבגבו מעות לצורך בנין ביה"כ חלה על המעות קדושת דמים, עיי"ש, וכן כתב הב"ח (שם סק"ג) וז"ל, אבל התנדב מעות ונתן ליד הגובה לצורך מה שגבו דמיד חלה הקדושה על המעות לקנות מהם אותו דבר שקדושתו חמורה כו', דאם קנו בקצת המעות הדבר שגבו בהם והותירו, משנין המותר לכל מה שירצו, אפילו אין בו קדושה כלל, דכל מי שנודב דבר לצורך כך וכך אדעתא דהכי הוא מנדב לעשות במותר לכל מה שירצו, עיי"ש, וכיון דבאמת נתפס הקדושה בדמים, שוב שפיר תקשה קושית הגאון הנ"ל, כיון דהוי דבר שאין קצבה למה לא תתפס הקדושה בכולה, כמו האי דחטאת בשקלים הנ"ל, ותירוץ הב"ח דאדעתא דהכי נודב דהמותר יהיה מותר לא יספיק, דכיון דהוא דבר שאין בו קצבה אולי לא יותיר כלל, וגם הא בהדיא אמרו שם בפ"ב דשקלים דבדבר שאין בו קצבה נתפס הכל.

וכעת עלה בדעתי בטעם דברי הב"ח הנ"ל, דהוי

כאלו תנאי ב"ד, וכמו שכתב הרמ"א (או"ח סי' קנד ס"ח), וכבר כתבו תוס' (מעילה יד, א ד"ה בויז) דתנאי ב"ד לא אמרו אלא בצבור ולא ביחיד, ועל כן בחטאת דהיא מילי דיחיד, שפיר נתפס הכל מכח דהוא דבר שאין בו קצבה, משא"כ בהאי דסי' קנג דמיירי במילי דצבור שפיר מותר מכח תנאי ב"ד. אבל באמת נראה לי דתירוץ הראשון שתירצתי הוא אמת, דעיין בטו"ז (או"ח סי' קנג סק"ב) ובמג"א (שם סק"ה) שכתבו דבאמת אין על המעות שנגבו לצורך דבר מה שום קדושה בעצמותה, ורק מכח נדר אסור לשנותן, אבל על עצמות המעות ליכא קדושה כלל, על כן ליכא למימר בה שיתפס בכולה, אבל שם בהפריש מעות לחטאת, דאיכא באמת על המעות

רבי בהאי ק"ו. ואפשר לומר לפי מה דקאמר הגמרא דנפקא מינה ביניהן צלי קדר, דלרבי אף צלי קדר אסור ולתנא קמא לא, א"כ מובן שפיר למה הניח הק"ו ויליף מקרא. אמנם עיין בצ"ח בסוגיין (ד"ה ובוה עמדת) דביאר, דאף לרבי לא ילפינן מבשל מבושל צלי קדר, רק אי אתי הקרא לשאר משקין אז נשמע גם כן צלי קדר, אבל אי נימא כרבנן דשאר משקין נשמע מהק"ו אז לא אתיא צלי קדר מבשל מבושל כמו לרבנן, ורק משום דהוא לא יליף שאר משקין מהק"ו רק מקרא, ממילא סובר נמי דצלי קדר אסור, יעיי"ש שביאר זאת באר היטב, א"כ לפי"ז שפיר קשה טובא למה באמת לא יליף רבי ג"כ מהק"ו, ומה שכתב הצ"ח משום דרבי סובר דאין עונשין מן הדין אף בגילוי מילתא, ואינו סובר סברת הרב המגיד (ה' מאכלות אסורות פ"ב ה"א), דבר זה מופרך ממה שהבאתי מספרי דפרשת נשא, דמבואר בהדיא דרבי סובר דעונשין מן הדין אף בק"ו גמור, וא"כ באמת ראוי לידע מדוע לא אבה בהך ילפותא מהק"ו.

ואחרי העיון נראה לפע"ד בעזה"י תי' נכון בזה, והוא דמבואר בשמעתין דאם נתבשל הפסח לעולם אסור ואינו ראוי עוד לפסח, היינו אף אם צלאו אח"כ אינו יוצא בו ידי חובת פסח, אדרבא נתחייב עוד מלקות אם אכלו, כמו שאמרו בישלו ואח"כ צלאו חייב, אמנם מבואר בירושלמי (שבת פ"ז ה"ב) דאם נתבשל הפסח בדבר שאין עוברין עליו משום אל תאכלו ממנו וכו' ובשל מבושל, כגון בנתבשל בחמי טבריא, דלא נכלל בכלל ובשל מבושל משום דלא הוי תולדת האש, כמו שאיתא בסוגיין, אעפ"כ אם נתבשל בחמי טבריא אף דאם אכלו כך חייב משום כי אם צלי אש, מ"מ לא נאסר על ידי בישול זה, ושפיר מותר לצלותו אח"כ, ויוצאין בו מ"ע דפסח, דדוקא דבר שאסור משום אל תאכל ובשל מבושל ע"י בישול בזה נאסר שלא לצאת בו, ועוד לוקה עליו, אבל לא על ידי בישול דלא נכלל בכלל ובשל מבושל, עיי"ש. [ודברי הירושלמי הלז נעלמו מעיני הגה"ק בעל מנחת חינוך (מצוה ז אות ב) שהוא מסתפק ועולה בדבר זה והניח בצ"ע, ולא ראה שכבר מפורש יוצא ספק זה בירושלמי הנ"ל].

ועתה נחקורה אם נתבשל הפסח בשאר משקין אם נאסר ע"י בישול זה או לא. ונראה דדבר זה אינו צריך לפנים, והדבר נפשט מעצמו, והוא דאם נכללו שאר משקין בקרא דובשל מבושל במים, אם כן ממילא נאסר ע"י הבישול, אבל אי נימא דאין בכלל הפסוק דובשל

הקדש יהיה אסור לעולם לא היה נודר, ומתירין לו, וכתב אח"כ (סי' קכט) דלכאורה למה צריך היתר, תיפו"ל דהיה הקדש בטעות ולא יצטרך שאלה, דהוא סבר שאפשר ללמוד בו ואדעתא דהכי אקדשיה, וע"ז כתב דלא הוא, דהיכי דמי דהוי הקדש טעות כגון שהיה סבור שהוא חפץ זה והקדישו ונמצא חפץ אחר, כגון שור שחור ונמצא לבן, אבל הכא דעתו על ספר זה ועל אלו המעות, ובלבו היה שילמדו בו, והמעות יהיו לצדקה, ובפה אמר שיהיו הקדש ולא יהיו ראויין לא ספר ללמוד ולא מעות לצדקה, הווי להו דברים שבלב ואינן דברים, הלכך חל ההקדש וצריך שאלה, עיי"ש, וכמו כן כיון דהם הקדישו בדעת שלמה הך סכום, אף דאחר כך נתבטל הענין לא הוי טעות, ודו"ק. וכן בשואל ומשיב (מהדו"ג ח"א סי' רצט) דן לומר, דאיכא אומדנא דאדעתא דהכי לא נדר, [והכי נמי] איכא אומדנא ואפ"ה לא הוי [נדר] בטעות. ומה שדן רבינו החתם סופר ליתן הריוח מהמעות ללימוד עבור נשמות המתים, אולי גם גוף המעות הוי שרי לשיטת הקרבן חגיגה הנ"ל, ודו"ק.

סימן קפט

בסוגיא דצלי קדר

בעזה"י, ב' ויקרא תרט"ט לפ"ק, בוסערמין יצ"ו.

את חג המצות תחוג בדיצות, ה"ה כבוד אחי הבחור המופלג בתורה יניק וחכים, כמו **יעקב טייכטהאל**, נרו יאיר לנצח, מסתופף בצל א"א הרבני המופלג בתו"י, כש"ת, מו"ה יצחק נ"י, בק"ק האלאס יצ"ו.

מראש הבטחתך להודיעך חדשות מהחידושים שנתחדשו לי בעזר האל, בסוגיא דצלי קדר (פסחים מא, א), ועתה באתי לקיים הבטחתי, וזה החלי בעזה"י.

גרסינן שם בפסחים, ת"ר במים, אין לי אלא במים, שאר משקין מנין, אמרת ק"ו, מה מים שאינן מפיגין טעמן אסורין, שאר משקין שמפיגין טעמן לא כש"כ, רבי אומר במים, אין לי אלא במים שאר משקין מנין, תלמוד לומר (שמות יב, ט) ובשל מבושל מ"מ, ע"כ, ועיי"ש היטב ותבין הדברים.

והמפרשים עמדו, מדוע לא רצה רבי ללמוד זאת מהק"ו עד שהוצרך להביא על זה קרא, ובפרט לפי מה שמבואר בספרי ריש פרשת נשא (פי' א) דרבי סובר דעונשין מן הדין, אם כן באמת צריך להבין למה מיאן